

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfe és
 Ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 30.

A Reichsrath megnyitása.

Az osztrák zavarok négy esztendő alatt annyira fejlődtek, hogy a korona kénytelen volt az utolsó eszközökhöz nyulni, a múlt őszön feloszlatta a parlamentet s január első felére kiírták a választásokat, azt remélve, hogy a választók akaratának szabad megnyilatkozása elsöpri azokat, a kik éveken át akadályokat gördítettek a parlament komoly munkássága elé.

A választások véget értek. A mit ezektől vártak a vezérlő államférfiak, — nem következett be. A helyett, hogy a mérsékelt elemek jutottak volna diadalra, a radikális és nemzetiségi elemek erősödtek meg a választásoknál.

A hithagyó és hazaáruló Schönerer-csoport, mely eddig alig 7 emberből állott, 26 főre emelkedett; Csehországban pedig tért foglaltak a nemzetiségi radikálisok és szocialisták.

Lehet-e ezektől várni komoly munkálkodást, — remélhetik-e az osztrák kormányférfiak, hogy megmentik a parlamentarizmus sülyedő hajóját?

Az a nem kevesebb, mint 26 pártból álló konglomeritum, mely most a Reichsrathot, az osztrák birodalmi gyűlést alkotja, ma ül össze a bécsi parlament épületében.

Körber, az osztrák miniszterelnök hosszas tárgyalásokat folytatott a külön-

böző pártok vezetőivel, de azt maga is alig reményli, hogy sikerüljön maga körül többséget alkotnia. A régi koalíció, mely a többséget képezte, nagyon meggyengülve került ki a választásokból. Még ha a katolikus néppárt, mely a többségi pártoknak magvát képezte, de még a választások előtt kilépett abból, még ha a kath. néppárt ismét belépne az előbbi koalícióba, még akkor sem lenne meg a többség a kormány számára.

Kikre, mely pártokra fog tehát támaszkodni a kormány az új Reichsrathban?

Hogy mily nehéz a helyzet az új parlamentben, eléggé jellemzi az a különösnek látszó körülmény, hogy a Reichsrathnak előkelőbb tagjai közül egyik sem hajlandó elvállalni a legdiszesebb méltóságot, a ház elnökségét. Nincs mit csudálkozni rajta. Ha Schönerer annak idejében hetedmagával mozgósítani tudta a Reichsrathnak összes padjait és székeit — a nagyméltóságú elnök felé, mit fog most majd csinálni 26 tagból álló pártjával? Ezt jó lesz meggondolni annak a bátor férfinak, a ki a bécsi Reichsrath elnökségére vállalkozik.

Angolországban, az alkotmányos szabadságnak klasszikus hazájában — úgy mondják — van egy torony, a melybe az elnök bezárathatja a rakoncátlanok honatyákat. A míg Bécsben is be nem rendeznek egy ilyen forma őrtornyot, addig bizony bajosan fognak birni az obstrukcióval.

Ez azonban privát belügye osztrák

szomszédainknak; végezzék el dolgaikat, a hogy tudják.

Az már aztán minket is közelebről érdekel, hogy ez a Reichsrath nemcsak az osztrák parlamentarizmusnak utolsó kísérlete, hanem utolsó kísérlete a kiegyezés megújításának is.

Erre legyen most fordítva a magyar államférfiaknak a főgondja. Elég volt a különféle formulákból. Nem hagyhatjuk örök időkre függőben legfőbb jogainkat s életbe vágó érdekeinket.

Ha ez az utolsó kísérlet nem sikerül, nyíltan, férfiasan kell megoldani a kérdést. Igaz, Deák Ferencz mondotta, hogy nem szabad visszaélni másnak a szorult helyzetével. De ugyancsak Deák Ferencz a példa reá, hogy nem szabad feladni a nemzet jogait. Mert a mit rossz időkben erővel elvesznek a nemzettől, azt jobb időkben vissza szerezheti, de a miről önkényt lemondott — azt nem kapja többé vissza.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 30.

Dániel Gábor elnök két érdekes bejelentést tett: *Buzáth* napirend előtt kíván felszólalni. *Ugron* Gábor pedig napirend után interpellálni fog *Hegyi* plebános meghurczoltatása dolgában.

— Halljuk Buzáthot! — hangzik mindenfelől.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Bihari kesergő.

Írta: Szabó Ibona.

Mire Lilla tant és Algyay őrnagy az ebédutáni szieszta üdős hatása alatt megint összekerülnek, a nem remélt meglepetésre majd hanyat vágódnak. A tant kétségbe van esve. Algyay a csatahős nyugalmával fogadja a dolgot.

— Semmi kérem, semmi. A kis szeleburdinak egy frissebb szeszélye. Megsürgönyözzük Budapestre az öreg bajtársnak, hogy várja a kislányt. Aztán punktum.

A bajtársi viszony Algyay őrnagy és az öreg Peterdy közt régebb keletű. Még a gondtalan, könnyelmű fiatal évekből származik, mikor mindketten a Pálffy huszároknál a kishadnagyosokká büszkén dobogó szívével siettek az első katonakaland beharangozására egy világos nyári randevura. Egyik ügyesebb az ilyen dolgokban, mint a másik. Peterdynek a bravurosabb, de ügyetlenebb. helyesebben könnyelműbb Don Juannak beletört a biciskája egy édes, forró, izgalmas kalandba. Megesett aztán, hogy tüzes piros ajkak szerelmes, lágy szavai helyett: érdekes hangon, keményebb szavakat is suttogtak a fess hadnagy fülebe — felsőbb helyről. Hazament aztán biharmegyei birtokára — urnak. Nemsokára elvette a szomszéd földesur beteges, vézna leányát. Belesavanyodott

kissé a szerelembe, nem bánta akárki az, de elveszi, hogy éppen csak asszony legyen a háznál. Hamarosan ráunt szegény asszonykára. Hogy címet adhasson örökös távollétének: megválasztatta magát képviselőnek. Ezekben a mámoros pesti napokban el is felejtkezett róla, hogy neki felesége és egy édesen gügyögő piczi lánykája van odahaza. Az asszonyka vézna testében, hihetetlen erős, intenzív szerelem lobogott. Ez aztán megölte. Robotba futott le a képviselő a felesége temetésére és akkor vette észre, hogy egy selyemhajú, csacsogó száju kis jószág szakadt a nyakába — menthetetlenül. Megnyugodott aztán eme magasabb rendelkezésre és lett annak a csepp léleknek az, ami eddig nem volt: atyja s még ennél is több, anyja. És felnevelte a kis leányát nemes lelkű nagy leánynak, de sangvinikus természetű, mely az övé is volt, nem tudta átalakítani. De nem is akarta: legyen olyan mint ő, legalább a lánya temperamentumában maradjon nyoma az öreg Peterdynek. Szokta volt mozdani.

Szinte szerelmes rajongást érzett leánya iránt. Most is, hogy a sürgönyt kapta: nem győzte várni a vonatérkezés idejét. — Egész kis kolónia verődött össze a Perronnon a Peterdy Gábrri fogadására. Amilyen örömtől sugárzó arcokat látott a berobogó vonat, olyan hosszúra nyúlt ábrázatokban gyönyörködhetett az utazó publikum, kik közül — hiába keresték kupéról-kupéra — nem mosolygott elő a Gábrri csintalan, bájos arczoskája.

Az általános meglepetésben az öreg Peterdy kapott észbe legelőbb. Összacsapva kezét

jóízű hahotára fakadt, szinte könybe lábadtak szemei.

— Hahó, a kis fruska! Megint becsapott a szeleburdi kisasszony; megjáratta velünk az áprilist. Semmi, semmi gyerekek. Gyerünk a Royalba — vigasztalódnunk. — Es az öreg Peterdy egy cseppet sem nyugtalankodott. Vagy nagyon jól ismerte leányát, vagy pedig rajongó szeretetén is felül tudott kerekedni könnyelműsége.

De volt valaki a társaságban, aki nem érte be egy Royalbeli oszonnával. Nem elég a gyomrot kielégíteni ott, ahol a szív éheznek meg. Az az ember pedig, ki bármily delikat étkekkel táplálkozott, de a szíve véletlenül mindig éhezett: Szentiványi Zoltán. És csupa véletlenségből a kis Gábrri szíve meg ő reá éhezett. Szentiványi sejtett legjobban és nem csalódott. Direkt irányt választva, lezónázott az öreg Peterdy birtokára.

Mikor szemközt állottak egymással: mindketten zavarba jöttek. A kezdő szerelmeseknek, kik még titkon szeretik egymást, előbb ugyanis át kell törni az elfogódottság gátját, míg viszatérve a rendes mederbe, nyugodtan szólhatnak egymáshoz. Mehet-e ám mindez oly könnyen, mikor ily abnormalis viszonyok között meresznek egymásra szemüket... Gábrri, az ő természetes modorában csakhamar megszólalt, gyorsabban küzdve le elfogultságát, mint kissé melancholikus partnere.

— No de nézze Szentiványi, hogy elvágtam az ujjam. — Ez volt a beköszöntő, a társalgás kezdő fonala. Ez édes, panaszos felki-

S Buzáth olyan témát pengetett, mely kellemetlenül hangzott — a jobboldalon. Mért nem indítják meg a *Népszava* ellen a sajtópört? Mért engedik lábra kapni a pletykát, hogy nem merik megindítani.

Dániel elnök beszélt valamit a »kötelesség tudásról« — s azzal rátértek a kereskedelmi tárca részleteire.

Kossuth Ferenc az önálló vámterület mellett érvelt hatásosan s mellé sorakozott az ellenzék.

Hegedüs Sándor pedig a közös vámterületről ismételte a régi nótát.

Ülés kezdete 10 órakor.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Napirend előtt:

A népszava ügye.

Buzáth Ferenc szavát teszi a »Népszava« ügyét. Nem tartja a parlament méltósága érdekében levőnek azt, hogy az ügyesség hasznya, esetleg lekésse a terminust. Kéri a Ház elnökeit, intézkedjenek, hogy az ügyesség a képviselőház felhatalmazása alapján indítsa meg az eljárást a szocialista újság ellen, mert máris hallatszanak hangok, melyek azt mondják, hogy a parlament nem mer esküdszék elé állni.

Dániel Gábor elnök kijelenti, hogy a Ház elnöksége minden rátartozó ügyet gondos figyelemben részesít, így hát ez az ügy sem fogja figyelmét elkerülni.

Következik a napirend: a kereskedelmi tárca részletes tárgyalása.

Elnök: Dániel Gábor.

Az ipar tételénél:

Kossuth Ferenc: A függetlenségi párt már 30 éven keresztül hangoztatja, hogy az ország jóléte tisztán az iparfejlesztésben rejlik. Ipar, gyár, mezőgazdasági és munkás viszonyaink rosszak. Sok intézkedést a miniszter urnak nem tartjuk eredményesnek, mert meg vagyunk győződve, hogy önálló vámterület nélkül gazdaságos ipar politikát követni nem lehet. A közgazdasági viszonyaink csak úgy fejlődhetnek, ha annak alapja, az ipar fejlődhetik s ezt csak az önálló vámterület mellett remélhetjük. Ha összehasonlítjuk iparunkat az oroszországi iparral, azt látjuk, hogy ott az ipar a lakosságnak 40%-ának ad kenyeret, addig itt Magyarországon 12%-nak. A miniszter tegnapi beszédjé-

ben kijelentette, hogy nem akar Bülow útjára lépni. T. Ház, a német vámegészség folytán a magyar őstermelés teljesen a tönk szélére jut, a mit kikerülhetünk volna, ha az önálló vámterületet felállítjuk. A kormány kötelessége volna a koronát felvilágosítani, hogy Magyarországon csak úgy virulhat, ha az önálló vámterületet behozzák. (Élvezés.)

Major Ferenc a kisiparosok hathatósabb támogatását követelte. Azt fejtegette, hogy a kisipar szánandó romlását az ipari önkormányzat megbénulása is okozza. Azt kérde a miniszterrel, hogyan fogják keresztül vinni az ipartörvény revízióját.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: A német birodalmi kancellár nyilatkozatára egy idegen állam minisztere nem nyilatkozhatik. Nem intézkedhetik az ellen, ha Bülow olyan vámtarifát akar csinálni. Ez idő szerint minden intézkedést a gazdasági közösség alapjára kell fektetni. Más irányban is megteszi az előkészületeket, mert nem lehetetlen, hogy esetleg a vámelkülönítés alapjára kell lépni. A gyár alapításoknál az állam szubvenziója az alapítási tőkének 10%, a mi nem sok. Az ipartörvény revíziójára már együtt van az egész anyag, de e fontos kérdést nem szabad elharmarkodva előkészíteni.

A posta illetmények tételénél:

Lakatos Miklós azt követelte, hogy az állam lássa el lábballal a posta-szolgákat.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a mennyiben lehetséges, teljesíteni fogja a kérést.

A hajózás tételénél:

Lakatos Gyula a szakoktatás fejlesztését sürgette. A belső hajózást rendezni kell.

Major Ferenc több hajójáratot kíván a Balatonon.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a belső hajózás kérdése tényleg megoldásra vár, s reméli, hogy sikerülni is fog eredményre jutni. A balatoni forgalom fokozására már tavaly is gondolt s az idén sikerülni is fog e kérdést valamiképp megoldani.

Aldunai hajózásnál:

Lukács Gyula: A múlt év folyamán megígérte a kereskedelmi miniszter, hogy a magyar hajózási társaság szubvenzióját felemeli, amint azt Ausztriában tették. Végül a hajóbiztosítási díj nagysága ellen szólal.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter

elisméri, hogy a biztosítási díj nagy, de leszállítása ez idő szerint nem lehetséges.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Az államvasutak tételénél:

László Menyhért megsürgette a csikmezei vasút építését;

Boda Vilmos a magyar államvasutak felszerelésének gyarapítását.

Végül Ugron Gábor interpellál a Hegyi plebános ügyében, hogy nem sértetett-e meg a személyes szabadság.

Plósz igazságügyi miniszter azt feleli, hogy megvizsgálja az ügyet. Előzetesen felolvassa az elővezetés szabályait, melyeknél a legnagyobb humanitással kell eljárni.

Apponyi ünneplése.

Az interparlamentáris konferencia Párisban volt magyar csoportjának tagjai tegnap délután egybegyűltek Budapesten a képviselőház I. emeleti tanácstermében, hogy Apponyi Albert grófnak a Párisban elért nagy sikeréhez utólag is gratuláljanak és ez alkalomból egy művészi kivitelű emlékalbumot nyújtottak át neki, amennyiben az eredeti Párisban elveszett.

Az emlékalbum előlapján a következő felirat van:

Nagyapponyi Apponyi Albert gróf. Az Interparlamentáris Conferentia Magyar csoportja Nagyerdemű Elnökének.

A közepén az Apponyi czimer kézi festése.

Alól: Az 1900. évi párisi Interparlamentáris Conferentia magyar tagjai.

Az emlékalbumban van a kutyaőrre irt gyönyörű felirat, a melyet a tagok sajtókezteleg aláírtak.

A felirat így szól:

Mélyen tisztelt Elnökünk!

A búcsuzás órájában lelkes hálával fordulunk feléd — mely hazafias büszkeségünk-ből fakad. Elragadó ékes szólással, szellemened kincsével lelked lendületével dicsőséget hoztál ismét a magyar névre.

tás szinte provokálta a huszárfőhadnagy orvosi tudományát. Ez legyőzve zavarát, kitűnő precizitással végezte életmentő, nemes feladatát.

Letárgyalva néhány banális témát, az egyedüllet zavartalan biztossága édesebb hurokat pengetett. És majdnem jól érti egymást ez a két gyermek!

Minden szerelmesen, simán ment, de a végén a katonára egy kicsit megbomlott. A féltékenység csuf démona behálózta az ő szívet is, minek hatalmában erősebb kritika alá vette a kis Gábris viselkedését a szőke német báróval szemben. Az egész még a fürdőből dotálódik s bizony egy kis scénát idézett elő. Elannyira, hogy a hős katonára könyves szemekkel rohant le a Peterdy kuria veranda-lépcsőin. Gábris pedig az első keserűség váratlan rohamára leborult a zongorára és siratta az első szerelmi czivódás fájó könyveit.

Mikor elgondolta az egészet a végén újból elsírta magát. Furcsa is volt az, hogy vezette őt az őstőne haza. Ez nem engedte Püspök-Ladányt tovább, hanem innen visszafordította utirányát. Nos? — előérzete nem csalta meg. Valami édes, csodás ismeretlen világ nyílt meg előtte: hova lágy, reszkető szerelmes férfiszavak vezették. De mit nyert vele — gondolá szkeptikus mosolylyal — mindjárt ő-sze is gabalyodtak. Nem ér az e ész szerelem semmit, ha bánatban, könyvekben születik. És elgondolja restelkedve, hogy Szentiványi most biztosan mosolyog az ő helyzetén. Különösnek tűnhetett fel előtte: őt konyhakéssel kezében gazdasszonykodva látni. Pedig Szentiványit

nem ez hozta zavarba, hanem az, hogy Lilla tant nem volt otthon.

Kesereg még egy kicsit, végre is dacosan fogadja: csak azért sem. Telnek, mulnak a napok; a kislány bántódik, egy kicsit meg is halványodik. Minden reggel azon erős elhatározással ébred, hogy a nap folyamán Budapestre utazik: csak azért is mulatni. Az este azonban, még mindig ott borul reá. — Közben Lilla tant felmegy Budapestre; a fürdőből egyenest oda.

Most már igazán fejtegetjére áll a világ: Gábris nincs. Az egyetlen kompetens egyén, ki utbaigazíthatná őket: letűnt a láthatárról. De kinek is jutna eszébe ilyenkor Szentiványi?

Persze, otthon megtalálják a kisleányt, ki feltűnő élénkséggel neveti a sikerült csinyt. Csodálatosképp vidám szüntelen, pedig kicsiny szíve olyan nagyon fáj... Ha percre magában maradhat, mindjárt eszébe sietnek azok a szavak, mik utójára csengtek fülébe a Szentiványi ajkáról:

— Kis Gábris engedje utólszor megcsókolnom kezét és kérem, nagyon kérem, ha engem el is felejt: tartsa meg emlékül tőlem a Bihar keseregőt. Szép perceknek boldog pillanatokban, a kis Gábris szerető szívből születet! — Százszer elgondolja e búcsu szavakat; a refrain, könyvek közt, mindig csak az: En Istenem milyen csacsi is ez a Zoltán!

Nem is lehet rosszkedvű az, kit mindenki olyan benső, igaz szeretettel dédelget, mint a kis Gábris. Meg hát busongásában őt is felkereste egy nemeskincs: a lelkierő. Hiszen olyan-

kor kapjuk a legtöbbet belőle, mikor már majdnem összeroskadunk a fájdalom sulya alatt. — Nem is élhetünk mindig a boldogság verőfényes, csodaszép szíveitén, ki is kell eveznünk a fájdalom tengerére is olykor-olykor, mely bizony mély és iszonyatos, néha pedig még végzetlen is. — Még a kis kirándulások után is alig-alig vagyunk képesek a másik sziget áldásos révpartján kikötni.

A Gábris jökedve társaságot csalt a pusztá közepén szuverén kényelemmel terpeszkedő, de csinos Peterdy kastélyba. Ebbe ludas volt az őreg is, mert táviratilag hívta le barátait vadászatra. — Vadászat után a férfiak telerakták zsebeiket pezsgő jökedvvel, élcztől szípor-kázó tömémentelen vadász hazugsággal, hogy odafenn majd a szalonokban előszedve mulattassák velők a fővárosi finnyás asszonynépet.

A kompániával együtt utaztak Gábris is. Gábrisban ezer ördög ficzánkolt: mindig csintalankodott. Most annál nagyobb szabadsággal, mert a Lilla tant csodásan égő szemei nem inthették le. Ők még a zajos vadásznapi alatt az áthatkeltő, szép kis kápolnában csöndesen megesküdtek. Ilyenformán Gábris a legkövetlenebb gardedamtól meg lón fosztva, mert az őrnagyék a Rivieriára mentek. — Gábris erre a gardedam nélküli állapotra ugyan édes-keveset adott. Csak igen megszorult helyzetben felelt meg az etikette követelményeinek azzal, ha valamelyik idősebb nénjét gardirozásra felkérte. Leginkább bálványozásig szeretett atyjával ment mindenféle, ki — szerinte — rosszabb volt egy gardedamnál.

Szereplésed a világ parlamentjének mikrokosmosa előtt hódítás volt, hódítás a szó legszorosabb értelmében. Te adtál tartalmat a vitának, szárnyat a tanácskozásnak. Szózatod tiszteletet gerjesztett a magyar Genius iránt, melynek oly hivatott képviselője vagy!

Ezeket elmondanunk, mielőtt elszélednénk nemcsak lelki gyönyörűség nekünk, hanem — úgy érezzük — erkölcsi kötelességünk is.

Nemes idealismusod diadalt aratott s megtermékenyítette a gyülekezet lelkét. Gratulálunk ehhez, nem is neked, hanem a magyar hazának.

Az emlékalbumot Zichy Jenő gróf szép beszéd kíséretében nyújtotta át, hangsúlyozván mindnyájuk szeretetét.

A szép, megható ünnepély, a melyet Dessewffy Arisztid, a képviselőház közkedveltségű háznagyi helyettese rendezett, Apponyi Albert gróftól meglepte és meghatotta és azt megindulva köszönte meg.

Szent Antal ügye.

— Válaszul. —

Nem értettük meg egymást.

Eszem ágában sincsen arra szólítani fel egy lapot, hogy a szabad kritikától tartózkodjék. Ilyen irányban az én önérzetem sem engedné befolyásoltatni magát bár mely oldalról jönne is kísérlet reá! Én a modorról szólottam. Ez volt cikkemnek a címe is.

Hogy a válasza reflektáljak, röviden csak azt akarom megjegyezni, hogy az a pompás toll, mely az Ellenzékben a hivatott cikket írta, megfelelt már annak a »Beküldetett« érzelvénykedésnek. Teljesen osztom a felfogását, midőn a többek között így ír:

»Bár elvem elleni a névtelenség homályába burkolózó ösmeretlen támadóval szóba állani, — ezuttal még is tért engedek a — »nulla regula sine exceptione« igazságának, s pár szóban megadom válaszomat annak a sok Vöröskereszt egyleti tagok között való egynek, a kinek szavaim igazsága olyan nagyon is zokon esett.

Régi mondás, mégis igaz, »szólj igazat — beverik a fejedet.«

Távol lett légyen töllem cikkem irásánál, még a gondolata is annak, — mint ha én a jótékony

egyletek bármelyikétől is elakartam, vagy elakarnám vitatni, az elkövetett jónak, vagy nemesnek elösmérését.

Világért sem.

Vagy azt akarnám a világgal elhitetni, mintha »Szent Antal felébredése« előtt az emberök s az általuk szervezett jótékonyági egyletek, jót sohase műveltek, vagy tettek volna.

Bocsánatot kérek — ennyire ostoba nem vagyok, — hogy ilyen képtelenségeket állítsak, még kevésbé, hogy azokat le is írjam!

De — bocsánatot kérek, ha mostanáig nincs tudomásom arról — se nekem se másnak — hogy a jótékonyági egyletek bármelyike is, minden jelentkező szegénynek — ingyen kenyér- ingyen fát, — házbérre, ruhára, lábbelire avagy gyógyszerre való segélyt osztott volna ki.

A nélkül különösen, hogy az ne lett légyen kénytelen előzetesen hetekig szegénységi bizonyítványok után járni, s azokat beszerezni

De egyet azért mégis tudok. Hogy a sok vöröskereszt-egyleti tag között, az az egy, aki azt a pár sort világgá bocsájtotta, nem volt római katolikus. Mert kiérzem szavaiból, hogy nem azért szólalt fel, mintha a jótékony egyletek elismerést érdemlő működésén csorbát ejtettem volna, igazán minden sértő szándék nélkül megirt soraimmal, de az volt a fájt, hogy azt mertem mondani: mi katolikusok vagyunk a zászlóvivők, s mind a kik ezt csináljátok, csak a mi példánkat követitek!

S éppen a tegnapi lapban megjelent e pár sorból látom, hogy: fején találtam a szeget!

De nem tudok megnyugodni azon, s nem tudom megérteni azt, hogy emberek, a kik magukat a művelt társadalmi osztályhoz számítják, valóban multságukat találják abban, valóságos sportot üznek belőle, hogy gunyolják, sértsek, marják és sárral dobálják azt, a mi minden Istenben hívő léleknek a legszentebb és sérthetlenebb kell, hogy legyen: vallását, annak szokásait, hitét és meggyőződését.

Nos olyan bolondériákat, hogy valahol azt hirdetnék, hogy valaki két krajczárért okos lesz, négyért filozofus stb. komoly ember el nem hisz, le nem írhat, pedig ez volt ama lap főrmedvényének egész argumentuma.

Azt is bámulom, hogy ha valaki ilyen kézen fekvő éretlenségeket hall, arról rögtön nem arra gondol, hogy ez lehetetlenség, vagy tévedés, hanem azt hiszi magáról, hogy az egész kath. egyház oly hülye, hogy ő van hivatalva kioktatni szegényt.

Erős henczegésre és belátási gyengeségre vall ez.

Ennyit annak aki a cikket megírta. Kapkodni, ilyen más városban, lokális érdekességtől hecczen minden esetre bizonyos mohóságra vall bizonyos irányban.

Én különben azt is megengedem, hogy olyan pamflétek is foroghatnak a nép kezén, mely azt hirdeti, hogy felfelé fog folyni a víz, ha ezt vagy azt teszi.

De kérem vakarja meg kissé a pamflétek szerzőit és nem katolikus, de nem is keresztény alakra bukkan, hanem olyanra, kinek semmi szent sincsen, ha gseftről van szó.

Ezeket tessék megrendszabályozni, kritizálni és szives figyelmére méltatni.

Az alföldön sok bajom volt káplán koromban a vásári vallásos képű ponyva irtogatásával. Tudom romboló hatását.

Jövendőlések, új kinyilatkoztatások, csodás erejű imák vannak e füzetekben, mit mindenféle vallású nép vesz téli olvasmányul s még a papjával is szembe áll, ha irtja.

E hitvány irodalmi pondrókat mindenki ismeri, ha foglalkozott ilyes ügyekkel. Ha nem foglalkozott — tessék tartózkodni a kritikától, vagy legalább az olyan modoru kritikától, mert az elhamarkodott ítélet, vagy türelmetlenség jegyéből bajos lesz kilábolni.

Itt is van sz. Antal tisztelet. Hol a visszaélés vele? Vagy visszaélés azt hirdetni, hogy ha Istentől valamit kérsz, egyik szentje nevében adj az Ur szegényeinek? Mi a jó cselekedetet szükségesnek tartjuk az üdvösségre tehát így tanítunk, önök az üdvvel szemben haszontalannak. (Protestáns lapok, gondolom októberi száma. Az Ur vacsoráról.) Tessék úgy tanítani az önök dolga.

Minden esetre pedig ki ki seperjen maga háza előtt, de még ott is ezen szabály megtartásával »sancta sancte sunt tractanda.«

Egyébként a Tiszántúl cikkeit négyen szoktuk írni rendszeren. Átvenni pedig csakis szak dologról szak cikket a forrás betűinek jelzésével.

Pálffy Béla.

Ha társaságban megjelent, ő volt a közép-pont. Köréje csoportosult mindenki, napsugaras, derűs jókedve, szellemes társalgása, állandóan élénkségekben tartották a hangulatot. Nem hiányzott belőle semmi, hogy mint asszony majd saját salonjában ne irigylhetőképűen reprezentáljon. Talán legjobban ezt a képességét irigyelték tőle.

Néha elborult a lelke, ilyenkor vad elkeseredés nyilatkozott tetteiben. Ilyen borongós jókedvében csinálta meg azt a bravurt az ő hűséges atyuskájával, hogy a vastagon befagyott Duna jegén lekorcsolyáztak Komáromig, csupán abból a különös andungból, hogy egy szegény nyomorgó nőt, ki az öregnek hajdanta sok jó napot csinált: a látogatás czimén, csak egy suttomban jobb életmódba helyezzenek. Így kapcsolták össze a nemesen hasznosat a vesztélyes kellemessel. De a kirándulás arra a tapasztalatra vezetett, hogy Gábrinak kitűnően dresszirozott idegei vannak. És mégis drótszárnnyon reptült utánuk az ijedt parancs:

— Öreg, megbolondultál? Vonaton jöjjetek vissza, különben vagy felvágatom a Duna jegét, vagy gőzkazánál olvasztom fel. Válassz?

Peterdy sejtette, hogy e sürgönyben nem ő érte remegnek, hanem Gábrért. Mert hát vele is megeshetett volna, hogy valamelyik a sok közül utána menessen egy kis ijedelmet. Sejtette is ki küldi és egyetértett vele. Induláskor proponálta a vonatot s Gábr — a sürgönyről mit sem tudva bágyadtan belenyugodott. A meleg kupében ellustultak s aludtak mindketten Budapestig.

Este az Operában folyton égette arcát két fekete szem szomorú tekintete. Előbb meglepődött és kereste hol van? Az irányt megérezte, de azt a két szemet nem látta sehol. Majd bosszankodott s izgatottságát vidámsággal iparkodott palástolni: ez sem sikerült . . . Az a két szem zsarnok módon érvényesítette hatalmát: égő, kutató, vádoló, szomorú tekintete lenyűgözte Gábrt, ki utoljára is fáradt, rosszkedvű, végtére kétségbeesett lett . . .

Csak másnap, az Andrassy-uton kocsziva találta fel azt a parancsoló, bús szempárt, mely az este megtiltotta neki a jókedvet. Szemközt jött rájuk Szentiványi lóháton, hideg udvariasággal köszönt, büszkén kerülve el a kislány bús tekintetét. A fájdalom élesen sebző karjai ölelték át Gábrt szívére. Felszisszent és kábultan dőlt a kocsi párnájára. Végre is felülkerekedett benne daczos büszkesége. Lobogó lángra gyült sangvinikusán keringő gentryvére és valami veszekedett, dühös jókedv borult kedélyére.

Ilyenkor fogamzanak meg az agyban a legvadabb eszmék.

— Apuskám — fordult atyjához hirtelen — én ma klubotokban akarok felvirradni.

— Hát Brühilda? — replikázott az öreg.

— Eh! Nem szabad rá az Opera.

— Jól van szeleburdi nagysám, de megígérted kedves művésznőknék, hogy tapsolsz neki ebben az alakításában, azért bátorítottam megemlíteni. Különben minden parancs szerint lesz szépséges hercegnőm.

— De apuskám — kesergett a kislány — igazán ne komédiázzál most.

— Amint óhajtod kincsem. De ládd Gábrikám, felágaskodott bennem egy kis kétely: ilyen szeleburdi természettel sehogysem válsz be reprezentáló hercegnőnek, oda babám perfect nyugalom kell.

— Oh apus ne hozz ki a sodromból!

Addig, addig évődött a kedélyes apa haragos kisleányával, míg durczáskodásában és keserűségében legyőzötte, de édesen felkaczagott.

Este csodálatoskép felderült az egész klubhelyiség. Nem tudni miért, de aranysugár, játszi öröm visszfénye vibrált mindenben; nyilván a felderült szivekből szaladtak szerteszét. Ennek a verőfényes boldogságnak sugára: a kis Gábr váratlan megjelenése. Körülvezették az összes termeken, majd körégyülekezve ünnepelték a jóbarát csodaszép leányát. A szellemes, élénk társalgást hirtelen megszakította a Gábr évődő, csengő hangja:

— No szépen vagyunk! csak szivesség és barátság, nem ilyen a magyar hármas igazság. Se bor, se cigány, se kártya, no de ez mégsem járja!

Ott termett egyszeribe mind a három és megindult a »hadd jöjjön.« Vig poharazás, élénk eszmecsere közt, édesen szóló cigány-muzsika mellett tűzik a »bélát.« Gábris derűs kedélyű, pajzánul mosolygó, kissé csintalan gyermek, de a szemében már a szerelmes nő bús tekintete ül. — Fényesen bevált a paradoxon: aki szerelemben veszít, az a kártyában nyer. Gábr irigylendő hazárdirozónak bizonyult: az előtte fekvő pénzgarmada nem egy prole-

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Február 1. Burmester Villy és Diósiné Handel Berta hangversenye a Fekete Sasban.
Febr. 1. Orvos-egylet szakülése.

* **A szinügyi bizottság ülése.** A szinügyi bizottság tagjait tisztelettel felkérem, hogy a f. hó 31-én d. u. 3 órakor a városháza termében tartandó ülésen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Somogyi Károly szinigazgató a jövő havi műsori bemutatja. Nagyvárád, 1901. jan. 30. Dr. *Hoványi Géza*, szinügyi biz. elnök.

* **Vihar — januárban.** Mint pocsaji levelezőnk írja, a környéken e hó 27-én nagy szél keletkezett s a hőmérséklet annyira felszállt, hogy egyszerre mindenütt olvadni kezdett. Reggel nagy eső esett, majd szép derült nap lett, aztán meg fekete felhők kezdtek tornyosulni, *villámlott, menydörgött* s valóságos nyári zivatar keletkezett, mely tovább tartott egy fél óránál. Ily különös nyári időjárás uralkodott ez időben az egész környéken.

Tótleleki tudósítónk értesítése szerint e vidéken is ismétlődött e rendkívüli érdekes természeti tűnemény. 28-án reggel 8 óra körül *Hodos* község irányából hatalmas menydörgés volt hallható s a menydörgést erős villámlás előzte meg.

Ugyancsak e tűnemény *városunkban* is észlelhető volt 28-án reggel nyolcz órakor, sőt itt a menydörgést hatalmas, valóságos nyári jégeső követte.

Debreczenben szintén villámlott és dörgött. Reggel nyolcz óra előtt ugyanis sötét felhő borította el a láthatárt. Csakhamar egymásután kétszer villámlott és pillanatra hatalmas fény borult a városra. A villámlás után erős dörgés rázkódtatta meg a levegőt s utána negyedóráig tartó dara eső, végül aztán hosszabb tartó havazás következett. A szokatlan természeti tűnemény csakhamar bő anyagot szolgáltatott a babonás találgatásokra. Se szeri, se száma a közép között azoknak, a kik azt mondták, hogy ez a világ végét jelenti.

Míg Bihar megye északi részén ilyen szélsőséges idő volt, az ország felső vidéke Szibériává változott. Körmöcbányán óriási hó esett, mely az egész vidéket elzárta a világtól. A vasuti közlekedés hétfőn egész nap szünetelt. Leginkább Jánoshegy állomáson dühöngött a

hózivatar. Egy személyvonat és egy tehervonat hófúvásban elakadt és órákig mozdulatlanul vesztegelt. A ruttkai személyvonattal sok pap utazott, akik Rimély püspök néynapi ebédjére Garamszentkeresztre, 9-kor indultak el Ruttkáról, 10-kor elakadtak Jánoshegyen. Itt étlen-szomjan voltak az utasok délután 4 óráig, amikor szánkán visszavitték őket Stubnyára és Ruttkára. Az államvasuti főnök mindenütt teát főzetett a kiéhezett utasoknak.

* **Szabályrendelet a járdákról.** A járdák, ról alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter nem hagyta jóvá, sőt az egészet azzal küldte vissza, hogy újra stilizálják s csak aztán terjesszék fel. Nagyvárád tanácsa úgy találta, hogy a jogügyi szakbizottság tagjai a legokosabb emberek a városban s ezért annak adta ki újra stilizálás végett a szabályzatot. Az igaz, hogy ezek az urak igen okos emberek, de csak egyenként lehet róluk beszélni, mert a jogügyi bizottság tudvalevőleg nem igen szokott „tömrülni”. Azt azonban nem fogadták el, hogy beálljanak stilizálni s ezért a főügyészre szorult a munka. Tegnap aztán végig tárgyalta a jogügyi szakbizottság a járda-szabályrendeletet.

* **Felhívás a magyar nőkhöz.** Régen csinál már propagandát a kalotaszegi varrottasnak egy lelkes magyar asszony: *Gyarmathy Zsigáné*. Fáradhatlan munkásságának, felhívásainak meg is lett az eredménye, hogy a kalotaszegi varrottasnak ma már nemcsak Magyarországon, hanem Angliában is van piaca. Most az *Erdélyi Kárpát-Egyesület* vette kezébe a dolgot s nemcsak a varrottasnak, hanem az egész kalotaszegi iparnak akar piacot teremteni. *Radnótiné* Hrabovszky Irén fordul a magyar nőkhöz lelkes hangú levéllel, rendezzék be háztartásaikat a kalotaszegi népi- ipar termékeiből.

Mert nemcsak a varrás az egyetlen iparág, melyet az erdélyi nép űz. A szőttesek m. llet, melyeknek nem annyira esztétikai mint praktikus értékük van, különösen a faragászati és edényipari cikkek készítésével foglalkoznak. A kalotaszegi férfiak nagyrésze farag; faragja a gyönyörűbbnél gyönyörűbb himes butorokat, melyek újabb Kolozsvár vidékén az uri házakban is elterjedtek. És méltán. Van valami szokatlanul szép e butorokon, melyeknek sötétbarnára politurozott alapján a fa természetes színére kifaragott, illetőleg bevéselt minta szinte kidomborodik. „Himes” butorok hívják és csakugyan olyan, mint a himzés. Az E. K. E.

készülőkben levő néprajzi muzeumának egyik szobája ilyen himes butorokkal lesz berendezve: ágy, asztal, pohárszék, padok, láda, székek, egy különös alaku rácsos ajtaju fali szekrény és tálasok; ebből áll a butorzat, a himes faragás a legremekebb mintájú, mindehhez kalotaszegi függönyök, ágy és asztalterítő; érdemes lesz a megtekintésre. Egész uri ebédlőt lehetne ebből összeállítani: himes asztal, körüle székek, a falak mentén egy-egy karospad, pohárszékek, az egyik sarokban az említett rácsos ajtaju faliszekrény, egy másik sarokban egy hatszögletű himes asztalka apró székekkel, a kandalló mellett a himes láda is helyet foglalhat, mint fűköszár, a földön élénk mintájú székelyszőnyeg, a tálasokon vásárhelyi magyar stílusú tányérok és kulacsok, s az egész szobának meleg otthonias színezetet adva, piros rózsás varrottas függönyök és terítők. — Azt hisszük, a valóság még szebb lenne e képnél és, — hogy a dolog praktikus oldalát se téveszszük szem elől — 400—500 frtnál többre nem kerülne.

Érdemes ez a megfontolásra szép asszonyaink, szép leányaink részéről. A ki pedig a megfontoláson túl még jobban érdeklődik a dolog iránt, forduljon az Erdélyi Kárpát-Egyesülethez, Kolozsvárra.

* **6% vagy 5%.** Dr. *Grámm Károly* Nagyvárád város árvaszékének ügybuzgó helyettes elnöke, a gyámhatósági szervezeti szabályzat módosítására tett előterjesztést. A városi tanács kiadta a módosítást a jogügyi szakbizottságnak s azt tegnap tárgyalta. Két lényeges módosítást ajánl a h. elnök. A gyám-pénztári kölcsönök után a mostani 6% kamat helyett 5%-ot szedjenek s a legmagasabb kölcsönösszeget 10,000 koronáról 20,000 koronára emeljék fel. Hosszabb vita után azon véleményben állapodtak meg, hogy az eddigi 6% kamat meghagyassék, de a legmagasabb kölcsönösszeg 20,000 koronára emeltessék. Viszont helyesnek találta a jogügyi szakbizottság, hogy kezelési költség fejében az eddigi 10% helyett az 5000 frton alóli árvavagyon után a 4½% kamat 5%-át, az ezen felüli árva vagyon kamatainak pedig 10%-át szedje az árvaszék. — Véleményezi továbbá a jogügyi szakbizottság, hogy a kölcsönök kamatának ügyét terjesszék a pénzügyi szakbizottság elé.

* **Véres kenyérkiosztás.** Lapunk keddi számában e cím alatt megjelent közleményünk alapján, *Tandi* rendőrtizedes ellen, ki a cikkekben említett kegyetlenséget elkövette, — a főkapitányi hivatal vizsgálatot indított. Kihallgatják a többi rendőröket is s a vizsgálat alkalmával bizonyára ki derül a nevezett bűnössége. A részleteket ez időszertint még nem közölhetjük.

* **Újabb felebbezés a kamarai választások ellen.** A nagyváradi kereskedelmi és ipar-kamara iparos osztály tagjainak választása ellen beadott két felebbezésről már bővebben megemlékeztünk. A városi tanács mindkét felebbezést átküldötte a rendőrkapitányi hivatalhoz, hogy az abban felhozottakra véleményt adjon. Mint értesültünk, a kereskedő osztály tagjainak választását is megtámadták. A több kereskedő által beadott felebbezésben azt kifogásolják, hogy a beadott szavazatok összehasonlításánál nem vették külön a rendes és a póttagokat s így itt is, mint az iparosoknál, olyanok is bejutottak rendes beltagnak, akikre csak mint póttagra szavaztak.

* **Egy francia író magyarjai.** Jean Pature, a hírneves francia regényíró legújabb művének egy fejezete Magyarországon játszódik. A jeles író hallott már imitt-amott annyit a magyar földről, hogy a helyrajzi viszonyokat valahogyan beilleszthesse regényébe, de annál nagyobb zavarba jött, amikor a magyar szereplőknek kell nevet adnia.

Először arra gondolt, hogy ő is az eddigi franezi metódus s érint fog eljárni, de aztán belátta, hogy gróf *Gatya*, báró *Gulyáshus*, lovag

tár durnistaszivet hozott volna hevesebb izgalomba.

A pezsgő mellett már mindig fesztelenebb a hangulat. Megindul a nótázás, a cigány a füléhez hajlik a szép leánynak, a ki — oh ne botránkozz meg nyárspolgáriás prudéria! — cigarett füstököt ereget apró fogain keresztül. Valaki a sarokban nézi ezt sokáig s mintha egy pár könnyesepp gördülne végig aranyzinóros huszárdolmányán. Gyönyörű klasszikus fejét ráhajítja az asztalra támasztott kezére, hosszas fehér ujjai belevesznek hullámos fekete hajába. Ugy ül ott maga elé nézve mélységes szomorúsággal. . . . Mikor Gábris a cigányokat maga mellé intette, akkor már a cigányprimás foglalta el a huszárfőhadnagy helyét.

Gábris hállgatja a csodás dalokat és valami bűvölet egyszeribe elmetszi pajzán jókedve fonálát. Bámulja az összevegyülő és lassan széjjeloszó füstgomolyokat s megalkotja azt az elavult aranyigazságot: hogy a bolondság épp úgy száll el mint a füst.

A megnyert bélakasszák már rég a primás zsebeit duzzasztják, ki most a kályha melletti sarokban a huszárfőhadnagy helyén: urnak képzeli magát. — Exaltációjában azt gondolja Gábris, hogy a pénzhalom most is ott nyugszik előtte a sima márványlapon: belemarkolna s e pillanatban szívébe nyulálnak a hegedű hangjai. Megtörve borul az asztalra, de hirtelen észbekapva szinte extázisban urik fel. Micsoda cigány, a ki tudja és így tudja megszólaltatni rongyos hegedűjének hurjain szerett, féltett kincsének: a Bihar keserőnek,

rajta kívül csak egy ember által ismert, csodálatos hangjait.

A hirtelen jött indulatra köny homályosítja szép kék szeméit. Nem tudja biztosan, csak sejtí, hogy az kit könyein keresztül látni vél: az a „Bihari keserő” szerzője. Heves zokogástól vonaglik szép teste, elhalványult ajkai önfeledten susognak egy édes nevet. Igaz-e, vagy csak érzékeinek csalódása: puha férfikéz érinti remegő vállait. Halluzcináció-e: lágy, mélyen csengő férfihang sugja fülébe a legédesebb szót. Vízó-e: a cigányprimás, ki így merészségekre vetemedt. Szentiványi Zoltán. A civilkabát alá rejtett huszárfőhadnagy megfogja a lányka kezét olyan reszkető érintéssel, mintha illatos, gyöngye ibolyaszirmocskák simulnának tenyerébe. Ajkaihoz esdeklí a kis kezét s csak e kézcsók ébreszti fel az elkábult leányt. Másik keze reásiklik a kezérehajló fejre, mire a férfi tenyerébe dédelgeti azt is. Imádságos nézéssel kapcsolódnak egymásba a szemek, lehat e tekintet szíveikbe miknek oltárán égi fényességet gyújt és fohász száll fel onnan a hit a béke áldozati illatával: hogy soha e-kapocs meg ne szakadjon, e fényesség ki ne aludják s szüntelen egymás szívének oltárán áldozzanak. . . .

. . . A „Bihari keserő” szerzője már más dalokról gondoskodik: örömderűs bölcsődalokat komponálgat kis feleségével együtt.

Pusztá és tekintetes *Kanász* ur már nagyon is elkoptak a használatban. Honnan szerezzen hát mégis magyar nevű szereplőket?

Találékonyasága hamar megadta a választ erre a kérdésre. Hozatott magának egy budapesti Czim- és Névtárt. A vaskos kötetben föllapozta a Petőfi-utczáról szóló részt. Petőfiről olvasott eleget már, tudta róla, hogy ő a legnagyobb magyar költő és így meg volt győződve róla, hogy az utczája is a legmagyarosabb lesz.

A Petőfi-utca lakossai közül irta tehát ki a magyar szereplők nevét és a következő kis szemelvény mutatja, hogy hogy sikerült ez a munkája:

... A daliás főispán, *Finkelstein* Náthán így szólott a harcziás külsejű alispánhoz, *Knoblbluth* Izidorhoz:

— Nem érkeztek, uram, újabb hírek az ellenpárt mozgalmairól?

— Előőrseim mindaddig nem tértek vissza, — felelte az alispán.

E pillanatban feldult arccal rontott a terembe *Kohn* Salamon, az egyszerű becsületes megyei hajdu:

— Uraim, lovasok közelednek! . . .

Ez a kis szemelvény is eléggé mutatja, hogy mire jut az, a ki a budapesti Czim- és Névtárban a magyarság tükrét keresi.

* Az ideiglenes városi alkalmazottak. Nagyváradi város szervezeti szabályrendelete szerint a fogyasztási hivatal személyzetét és más városi alkalmazottakat a polgármester nevez ki s tetszése szerint, minden fegyelmi eljárás mellőzésével bármikor elmozdíthat. *Kelemen* Kálmán fogy. hivatali főnök és több ilyen kinevezett tittársai az iránt folyamodtak, hogy vétesse nek ki ezen bizonytalan helyzetből s reájuk is a fegyelmi szabályok legyenek irányadók. A jogügyi szakbizottság már korábban nyilatkozott ez ügyben s méltányosnak véleményezte *Kelemen* és társainak kérelmét, mert helytelennek találták, hogy egyes fontosabb állást betöltő tisztviselők teljesen ki legyenek szolgáltatva egy ember kénye-kezdvének. A tanács most a fentebbiek kérelmével együtt azon kérdésre kért véleményt, hogy az összes városi ideiglenesen alkalmazottak bevonassanak-e a fegyelmi hatáskörbe. A jogügyi bizottság *Kelemen* Kálmán és társaira, fenntartja most is előbbi véleményét, kéri azonban, hogy ezzel ne kapcsolják össze az összes városi ideiglenesen alkalmazottak hasonló ügyét, mert csak konkrét esetekre, illetve állásokra mondhat véleményt.

* Kézrekerült zsebtolvaj. *Hamza* Mihály, rovott előéletű csavargó, ki harminczkét éves, kora daczára már tizenegy esztendő telt ki a fegyházban, tegnap *Orosz* Mária zsebéből, ki a *Szabó* István fűszer üzlete előtt a kített vadsertést nézte, tárczáját kilopta. Mindössze nyolcz krajczár volt a tárczában. Mire a lopást észrevették, a tolvaj már a *Györffy* ház előtt szaladt s felmenekült dr. *Wavrek* Kálmán ügyvédi irodájába, hol öcsese ügyének mikénti állásáról akart magának információt szerezni. Egy rendőr azonban nyomában volt és le is fűlelte a notórius gonosztevőt. Most a rendőrség fogdájában ül s egy ideig bizonyára hallgatni fog a krónika *Hamza* Mihály hőstetteiről.

* Himlőjárvány Biharon. Mint bihari levelezőnk írja, a községben nagy mérvben lépett fel a himlőjárvány s oly rohamosan, hogy 28-án és 29-én a szülők huszonhárom hümlős gyermeket jelentettek be a róm. kath. tanítónál, a 78 tanköteles köül. — A tanító ennél fogva azonnal jelentést tett az iskolaszék elnökénél, aki beszüntette az előadásokat s rendeltet adott ki, az iskola fertőtlenítésére nézve.

EGYESÜLETEK

A Pázmány Egyesület tisztikara. Az Országos Pázmány Egyesület közgyűléséről már részletesen megemlékeztünk. Pótlólag közöljük még a választások eredményét, amelylyel a tisztikart és a választmányt három évre megalkították, Elnök újból *Margalits* Ede dr. lett. Alelnökök: *Cziklay* Lajos, *Kiss* János dr. Főtítká: *Sziklay* János dr. Títká: *Auer* István. Pénztáros: *Zelliger* Vilmos dr. Ellenőr: *Dostal* Károly. Választmányi tagoknak a következők választottak be: *Andor* József, *Áldassy* Antal dr. *Arvay* Sándor (Győr), *Beniczky* Ödön, *Bodnár* Gáspár (Szatmár), *Bonitz* Ferencz, *Brenay* Béla, dr. *Canner* Lajos, *Császár* József (Szombathely), *Demény* Dezső, *Ember* Károly, *Gieswein* Sándor dr. (Győr), *Glatfelder* Gyula, *Gyürky* Ödön dr., *Hajdu* Tibor dr. (Pannónia), *Hannay* Ferencz dr. (Pécs), *Hortoványi* József dr. *Huttay* Lipót (Eger), *Izsóf* Alajos, *Jánosi* Gusztáv (Veszprém), *Jedlicska* Pál (F.-Diós), *Kaposi* József, *Kisfaludy* A. Béla, *Kereszty* István dr., *Kincs* István (Kőszeg), *Kontur* Béla dr., *Kórody* P. dr. (Gyula-Fehérvár), *Kupár* Rezső (Belényes), *Lévay* Mihály, (Abony), *Lovász* Márton dr., *Lőrincz* Gy. dr. (Nagyszombat), *Mihályi* Ákos dr., *Ötvös* József dr., *Paál* István (Kolozsvár), *Pálffy* Béla (Nagyváradi), *Prónai* Antal dr., *T. Pelikán* Krizsó, *Péter* János, *Petrássevich* Géza, *Pintér* Kálmán, *Prohászka* O. dr. (Esztergom), *Rada* István dr. (Veszprém), *Rézbányai* József dr. (Pécs), *Ruscheck* Antal (Győr), *Ságh* József, *Schleiminger* Jenő (Kassa), *Schmiedt* Ferencz, *Szemlér* Ferencz (Brassó), *Tomor* Ferencz, *Tóthfalussy* Béla, *Várossy* Gyula dr. pápai prelátnak, *Városov* Armand dr., *Vucskics* Gyula dr. (N.-Várad), *Valter* Gyula dr. (Esztergom), *Vainics* Béla, *Zundi* Péter dr. (Kalooca). Számvizsgálóknak: *Aldor* Ámin, *Rédei* Ferencz, *Wachtel* Károly.

IRODALOM.

Bibliotheca Laurenziana.

A szatmári egyházmegyének főmagasságu és főtisztelendő *Schlauch* Lőrincz kardinális ur által szatmári püspök korában kegyesen ajándékozott *Török* János-féle könyvtárnak Névjegyzéke. Közrebocsátotta: *Meszlényi* Gyula, szatmári püspök. Szatmár, 1900. 8-r. 202. l.

Megemlékeztünk már egy ízben a ritka szép könyvtár katalógusának megjelenéséről. Együtt adjuk az előszót, melyet maga *Meszlényi* Gyula szatmári püspök irt s a következőleg hangzik:

Midőn 1887-ben Szatmáregyházmegye nagy tudomány főpásztor, főmag. és fő *Schlauch* Lőrincz kardinális ur 13 évi bölcs és eredménydus kormányzata után a nagyváradi I. sz. egyházmegyébe távozott, néhai *Török* János, híres publicistáinktól nagy áron megvett, többnyire Hungarikákból álló könyvtárát volt kegyes emléktől ajándékozni a szatmári egyházmegyének, a könyvtár őrizetével és gondozásával a szatmári káptalant bizván meg.

1891-ben diszes könyvtár épült, melynek építését bold. em. *Irsik* Ferencz praelatus kanonok tette lehetővé az által, hogy e czélra 10,000 frtot ajánlott fel. Az építkezés a rá következő évben befejeztetett és egyúttal a szeminárium is egy mellék szárnyépülettel, mely a könyvtárral egybekapcsolatott, kibővített. Az építkezésre való felügyeletet kéresemre elvállalta és a legjobb sikerrel keresztül vitte fő *Hamon* József, ez időben cz., jelenleg pedig székesegyházi kanonok és cz. prépost.

A könyvtárak az elr-jített kincshez hasonlitanak, ha az azokban őrzött könyvek lajstroma nem létezik. Reg szándékoztam a *Schlauch-Török*-féle könyvtár értékes könyveit nyomta-

tásban ismertetni. Midőn ez végre sikerült, ez alkalommal is a nagylelkű adakozónak saját káptalanom és az egyházmegye nevében buzgó köszönetet mondok.

A könyvtár felépülvén, a nagy teremben a püspöki és káptalani egyesített könyvtár helyezetett el, a *Schlauch-Török*-féle pedig a kisebbik terem foglalja el, mely utóbbi ő emnenciája által szerzett diszes szekrényekben van elhelyezve.

A *Török*-féle könyvtárban, amint azt ő emnenciája ajándékozta, van 8541 kötet és 2358 füzet. E könyvtár gyarapításához ujabban én is több száz könyvet adtam.

Ennyi az előszó. A fényes kiállítás, alapos szakismerettel összeállított katalógus méltó az illustris kiadóhoz, méltó a könyvtár nagynevű alapítójához.

Igazságszolgáltatás.

Együtt a halálba. *Truczkos* Mihály berettyó-szent-mártoni csizmadia egy szép reggel arra a gondolatra jött, hogy ő megunta az életét. Elhatározta, hogy kivégzi magát, s kivégzi egyúttal epileptikus bajban szenvedő mostoha leányát, *Szkorák* Marit is. Miért kínlódna, nyomorogna? Akkor este, mikor ezt elhatározta, bepálincázva tért haza. Elővett egy kasza darabot s a már alvó mostoha leányának torkát elkezdte nyiszálni.

A dulakodásra és visitásra berohant a szomszédság és az elkeseredett csizmadiát lehetetlenné tették. E tárgyban tartott ma tárgyalást az esküdtszék, *Millye* Gyula táblabíró elnöke alatt. *Vámos* Mihály kir. alügyész gyilkosság kísérletével vádolja *Truczkos* Mihályt. Dr. *Adorján* Ármin védte hatásos szép beszédben a vádlottat, kit a kir. törvényszék az esküdtszék marasztaló verdiktje alapján másfélévi börtönrre ítélte, tekintetbe véve a felforgó számos enyhítő körülményt.

ZENE ES MŰVESZET.

Burmester hangversenye. Ritka műveltségben lesz része Nagyváradi közönségének pénteken este. *Burmester* Villy, a nagynevű és hirtelen divatos lett hegedűművész fog fellépni a »Fekete Sas«-ban. A budapesti lapokból sokkal nagyobb hír előzte már meg a művészt, semhogy bővebben kellene a közönség figyelmébe ajánlanunk. A hangverseny fényét még emelni fogja *Dióssyné* Handel Berta énekesnő és *Mahr* Mayer, a kiváló zongoraművész fellépése. A péntek esti hangversenynek a programja is meg van már állapítva. A változatos szép műsorban ott van Bach, a mélység és klasszikai fonség remekeinek megalkotója, akit interpretálni igazán csak *Burmester* tud. A hangverseny este 1/8-kor kezdődik; *műsora*:

1. Schubert: Sonata G moll, zongorán és hegedűn előadják: *Burmester* és *Mahr*.
2. Erzsébet belépv áriája: *Tannhauser*-ből, énekl: *Dióssyné*.
3. Mendelsohn: Hegedűverseny E moll előadja: *Burmester*.
4. a) Romancz: *Mignon*-ból.
b) Si tu an' aunnair (ha te engem szeretnél) *Denzától*, énekl: *Dióssyné*.
5. Beethoven: Változatok C moll, zongorán előadja: *Mahr*.
6. a) Schumann: *Traumerri*.
b) Ous fremden Ländern.
c) Bach: Fuga G moll, előadja: *Burmester*.
7. Magyar népdalok, énekl: *Dióssyné*.

8. a) Bach: Our.

b) Paganini-Burmester. Nel cer piu, acu mi sento, előadja: Burmester.

A hangverseny számok alatt az ajtók belesznek zárva, miért is kéretik a közönség pontosan megjelenni.

Gizella-csárdás. Egy cigány, akiben van tehetség, érzés és akarat. Ez *Bura Károly*, az a rokonszenves igen fiatal váradi primás, aki nem elégszik meg a száraz fával arattott babérokkal s irt egy ropogós, igazi magyaros zamatú, pattogós csárdást, a *katholikus kör báljára*. »Gizella-csárdás« nevet viseli s báró *Gerliczy* Ferenczné, született báró *Fejérváry* Gizella 5 méltóságának ajánlotta. El is küldött címére egy példányt, kérve, hogy fogadja tőle szívesen. A bárónő bizonyára örömmel fogja fogadni ezt a figyelmet, a *Bura Károly* részéről.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: BALEK (előszőr).

Félek: BALEK.

Szombat) d. u. Görög rabszolga.

) este Aranykakas (előszőr).

Vasárnap) d. u. A halász szeretője.

) este Aranykakas.

Ámon Margit Kolozsvártt.

Tegnap utazott át Nagyváradon Ámon Margit, befejezván kolozsvári vendégszereplését mely csupa dicsőséget, tapsot, virágot, elismerést termelt számára. Érdekes, hogy most már a kolozsvári közönség körében is felmerült az óhaj, hogy a bájos kis szubrettet oda szerzőtessék. Reméljük, az óhaj véglegesen lekésett.

A Görög rabszolgában ott is Aspáziát énekelte Ámon Margit; a kolozsvári Ujság ez lap ezt írja róla:

Ámon Margit mint Aspázia szépen énekelte és graciózusán tánczolt. Kitérő, meg-megújuló tapsok között hívták a lámpák és függöny elé, a hol babérkoszorút és illatozó virágcsokrot is nyújtottak fel neki. A kolozsvári közönség kiválóan örülhetne, ha színházi gárdája sorában üdvözölhetné: Ámon Margitot.

Gyurkovics leányok. Hirtelenében, előrántott darabban új szerepeket kiosztani — tapintatlanság. Még két nap előtt is Orfeusz jelezte a színházi kommuniké s csak egy nappal előbb fordítottak megint egyet a subán s tüzték ki a Gyurkovics leányokat, két szerepben új szereplőkkel, a kiknek még csak idejtek sem lehetett betanulni a mondókájukat. Higyje el az igazgató ur, ezzel nem a beugrott szereplőnek árt, hanem saját magának. *Bulász* Olga, tekintve, hogy beugrott és hogy Katinka éppen nem az ő szerepkörébe vág, jól oldotta meg feladatát; de mire való volt az a lázas izgatottság? A közönség teljes elismeréssel adózott neki is, Egyed Lenkének is, hogy az öletszerűen előrántott darabot előadhatóvá tették. Érezte ezt ő maga is s az I. felvonás után aztán egészen beletalálta magát művészetével a szerepébe, melyben különösen *Peterdy* és *Balla* igen jól »kezére játszottak.«

A műsorbeli kapkodás átterjedt a nézőtérre is: egyes helyeket *eladtak kétszer is*, a közönségnek csekély gyönyörűségére. Annál több gyönyörűséget okozott azonban a *Bálky* Endrének felvonásközben előadott polkamazurja.

A B. A. L. E. K. bemutatója. A Magyar Színházban nagy sikerrel, számos előadást ért *B. A. L. E. K.* című kitűnő s három felvonásos operett ma, csütörtökön kerül bemutatásra. A darabban hosszas betegsége után először lép a közönség elé Balláné Csik Irén, aki az operett női főszerepét (*Zenaide*) játssza. A többi szerepek így oszlanak meg: *Piperlin* — *Szilágyi Dezső*, *Merlingard* — *Füredi, Bardinel* — *Nyáray, Vetiver* — *Bérczi, Roustignac* — *Erdélyi, Merlingardé* — *Forrai Ferike, Celine* — *Lányi, Vetiverné* — *Szohner*. Holnap másodszer kerül a *B. A. L. E. K.* előadásra.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 107.

Idénybér. 105 sz.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. jan. 31-én

B. A. L. E. K.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Piperlin, házasságközvetítő — *Szilágyi Dezső*
Merlingard, építési vállalkozó — *Füredi József*
Bardinel, festő — — — *Nyáray Antal*
Vetiver, képkereskedő — — — *Bérczi Gyula*
Roussignac, *Piperlin* segédje — *Erdélyi Miklós*
Leó, festőnövendék — — — *Madas Pista*
Colomba, *Merlingard* felesége — *Forrai Ferike*
Zenaide, *Piperlin* felesége — *B. Csik Irén*
Celine, *Bardinel* felesége — *Lányi Edith*
Anite, *Vetiver* felesége — — — *Szohner Olga*

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap pénteken, február 1-én

U G Y A N E Z.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTÁR.

Február 1. Önkéntesek bálja.
Február 1. Tűzér-altisztek bálja a Zöldfában.
Február 2. Állami alkalmazottak táncszünetje a Zöldfában.
Február 3. Podrészek mulatsága.
Február 3. A Kath. Kör bálja.
Február 3. Ev. ref. egyházközség bálja.
Február 9. Postás bál. (Zöldfa.)
Február 10. A nagyváradai nyomdászok táncszünetje a Sasban.
Február 10. A munkás betegsegélyező egyesület mulatsága a Zöldfában.
Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
Febr. 17. Tűzoltó bál a Sasban.

Mulatság Pecze-Szöllősen. A következő meghívót vettük: A pecze-szöllői »Önkéntes tűzoltó-egyesület« 1901. február 2-án az ugynevezett »Jéppineze« helyiségében zártkörű táncszünetet rendez, melyre kívül címzett urat és becses családját meghívja. A rendezőség. Kezdeté este 7 órakor. Belépti-díj bor ellátással személyenként 2 korona. Nőknek 1 korona. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. Jó és izletes ételekről gondoskodik a vendégfogás.

TAVIRATOK.

A trónörökösne látogatása.

Bécs, január 30. (Saj. tud. táv.) *Ferencz Ferdinánd* felesége meglátogatta a nagykövetek feleségeit, kik viszonzták a látogatást.

Rudolf halálának évfordulója.

Gödöllő, jan. 30. *Rudolf* trónörökös halálának évfordulóján *Pruzsinszky dr.* esperes-plebános a kastély kápolnájában fényes gyászmisét celebrált. A misén az udvari alkalmazottakon kívül megjelent az összes helybeli hatóságok és hivatalok tisztikara hivatalfőnökeik vezetésével.

Verdi temetése.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud. táv.) A nagy olasz zeneköltőt, ma reggel hét órakor temették. A gyászház körül katonaság állott s a részvét óriási módon nyilvánult. A holttestet egyszerű halottas kocsin vitték s a gyárak s üzletek zárva voltak a temetéskor.

Edward király Londonban.

London, január 30. *Edward* király Cambridge és Tock hercegek társaságában ma délután Osborneból ideérkezett. A lakosság nagy lelkesedéssel fogadta. (M. T. I.)

»Rudolf meggyilkoltatása.«

Budapest, jan. 30. (Saj. tud. táv.) Frankfurtban röpirat jelent meg »Rudolf trónörökös meggyilkoltatása« czímen s reprodukál egy levelet h.-hoz, valószínűleg *Hoyos* grófhoz a tragédia ügyéről *Albecht* főherceg tollából, melyben felhívja, hogy az azonnal tegyen jelentést a történetekről. Levelet közöl még *Lipót* belga királytól a flandriai grófhoz, melyben azt írja, hogy igen fontos az öngyilkosság hírének fentartása, hogy ezáltal enyhíthessék a *Rudolf* botrányos vége.

Diszebéd a Yldiz-palotában.

Konstantinápoly, január 30. A német küldöttség és a *Moltke* tisztikara tiszteletére ma a Yldiz-palotában ebéd volt, a melyen *Marchall* báró német nagykövet és a nagykövetség többi tagjai is megjelentek. A *Moltke* hadapródjai is hivatalosak voltak a Yldiz-palotába. Ebéd után a szultán az összes meghívott vendégeket búcsukihallgatáson fogadta. (M. T. I.)

Olay és Lánczy párbaja.

Budapest, jan. 30. (Saját tud. táv.) *Olay Lajos* és *Lánczy* Leo ma délelőtt a *Fodor*-féle vivó teremben karddal állottak egymással szembe. Négyeszer csaptak össze, miközben *Lánczy* több súlyos lapos vágást kapott, végtére pedig egy éleset, a jobb hüvelyk ujjára, aminek gyógyulása mindenesetre rövidebb időt vesz igénybe, mint amennyi eltelt az affér keletkezése óta. Segédek voltak *Lánczy* részéről *Pulszky* Ágost és *Gajári* Ödön, *Olay* Lajos részéről *Komjáthy* Béla és *Münich* Aurél. *Lánczy* orvosa dr. *Demjanovics* Emil, *Olay* dr. *Farkas* László. Az affér így keletkezett: Két héttel ezelőtt *Olay* föl kereste *Lánczyt* a kereskedelmi bank

igazgatói irodájában s a szolgál azzal jött ki Lánczytól:

— A méltóságos udvari tanácsos ur most el van foglalva, majd délután.

— Mit, méltóságos — kiáltott Olay — az ám és egy furcsa megjegyzést tett a méltóságos ur felekezeti viszonyaira.

A szolgál nem mondta ezt el urának s az Országos Kaszinóban tudta meg Lánczy tegnap előtt a csipős megjegyzést.

Leczáfolt tárgyalás.

Budapest, jan. 20. Egy bécsi lapnak azt a híresztelését, hogy Széll Kálmán miniszterelnök a Baernreither-féle formula alapján tárgyalásokat folytatott Körber osztrák miniszterelnökkel, illetékes helyen alaptalan kombinációnak nyilvánítják. (M. T. I.)

A kínai háború.

New-York, jan. 30. Pekingből jelentik tegnapi kelettel, hogy Lihungcsangnak és Csing hercegnek sikerült kieszközölni, hogy Song és Csu fu utasítást kaptak a béketárgyalásokban való részletelre. Csu fu, a kit nemrég Csili tartomány kincstárnokának neveztek ki, azelőtt kínai követ volt Kóréában. — A németek ma megkezdték a követségi őrségek számára való barakkok építését. (M. T. I.)

NYILTTÉR.

BURMESTER VILLY

hegedűművész

és

Diossyné Handel Berta

a m. kir. Operaház tagja

egyetlen

hangversenye

a Fekete Sas nagytermében

február hó 1-én este
fél 8 órakor.

Jegyek kiválthatók: **Neumann M.-nél**
Kishid-fő.

Helyárak: Körszék 3 forint,
Támlásszék 2 forint, Zártszék
1 frt 50 kr., Földszinti álló-
hely 1 frt, Karzat 50 kr.

REGÉNY-CSARNOK.

Sibilla.

Irt: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

18.

— Szép meglepetés lenne Wiebecke aszszonyinak — hivatalos vendégek. Cserben hagyjam hegedűmet, mely a nedvességet kevésbé türi, mint én.

— Hogy barátommet a tenger tündérét, örökre megharagítsam, folytatá Sibilla. Ne légy gyermekes Joachim. Jzleld meg a téstát melyet az ünnep napra készítettem.

Midőn Joachim egy órával később utra kelt, még sötétebb volt. De a víz nem nőtt lát-hatólag. A vihar szünetelt. Ugy látszott elérte tetőpontját és alább hagyott.

De nem így Joachim kedélye. Az öreg Blum beszéde hatalmasan felizgatta. Néha egy előre nem látott pillanat, egyetlen egy szó, mely az ember belsejét felfedi.

— Mindent elvesztettem, mert nem tudtam vágyamnak ellentállani, mely előre üzött.

Az öreg embernek ezen szavai hangzot-tak fülében, lelkében. Nem merte magának sem megvallani, hogy benne is dolgozott a vágy, hogy előre haladjon.

És mi mozgott vadul, daczosan belsejében, midőn az öreg ember megkérte, hogy Sibillát hazájába vigye? Halottnak természetesen engedelmeskedni kell. Ő és övei nem nyujthatnak kárpótlást a jövőért. De Blum apó él; még sokáig fog élni! Akarata óriás erővel rendelkezésére állt. Mindent megváltoztathat. Oh, hogy csak most kezd a huszonegy éves korában! De nem késő. Egy nap se vesszen el. Holnap beszélni fog szüleiével.

Bele kell egyeznők, hogy az egyetemre menjen s ott az orvosi tudományt hallgassa.

Türelmetlen volt, hogy mindent maga mögött hagyjon s nem vette észre a dühöngő vihart, mely ujult erővel kitört.

Sibilla háló kamarácskája egy erkély szoba volt a padláson. Észak felé fektűt az erdőből és a magas parttól védve. Ma természetesen nem volt a kunyhóban egy parányi hely sem, melyen a szél átne fűt volna.

Midőn rendes szokása szerint kis lámpáját eloltá, borzalmat érzett. Nagypa leant nem hallja úgy mint én, gondolá vigasztalásul s pár perc múlva elaludt.

A nagypa gondatlan és könnyelmű volt mint a gyermek. Hegedűjét, mint rendszeren a legnagyobb gondal elhelyezte tartójába s lefekűt s álmodott míg a víz locogása, mely szobájába folyt, fel nem ébresztette. Jjedve ugrott fel, hogy hegedűjét száraz helyre tegye. Mit árt, ha a hegedű biztonságban van? Felöltözik és hegedűjével karján siet fel a lépcsőn. Még el sem érte azt, midőn egy hatalmas hullám ajtón, ablakon áttört, magasan felcsapott, majdnem azon pontig, melyen állt. Itt a veszély, nincs menekvés. De fenn biztonság van gyermekének és hegedűjének. Sibilla alszik még. Fölrázta.

— Gyermek kelj fel, a víz nő!

Rémülve ugrott fel. Minden sötét volt de megtalálta ruháját mely ágya mellett fekszik, gyorsan felvette.

Ismét szünet. — A hullámok visszatérnek. — Nem — nem, a padló, melyen állta: nedves volt.

— Gyermek itt a ruha fogas, mász fel, vedd a hegedűt.

Sibilla úgy tett, a hogyan mondvá volt.

— Fenn vagyok nagypa, kérem a szekrényt. Felyujtja. Sibilla maga mellé helyezte.

— Most nyujtsd kezed nagypa, hogy felhuzzalak.

— Nem találom már a székot. Elvitték a hullámok. Másikat hozok.

— Gyorsan nagypa! Nagypa siess.

Egy óriási rázkodás a víz magasan feje felett összecsapott s magával rántotta volna, ha egyik kezével a feje felett lévő gerendába nem kapaszkodik, míg a másikkal görcsösen tartja a hegedű szekrényt.

Eszméletét veszti; midőn szeméit felnyitá a szabad levegőbe volt. Nincs oly sötét, hogy a hullámokat a levegőtől meg nem különböztethette. Körülötte habzott, zúgott a feketetenger. Csak az a pont állt még, melyen ő kapaszkodott.

Gondolatai zavartak voltak.

— A következő hullám elvisz hegedűmmel együtt nagypához a mélységbe.

Eszméletlenül kapaszkodott a gerendához.

— Hollá — hó! Itt vagytok? Éltök?

Joachim hangja.

— Itt Joachim!

Emberfeletti erővel dolgozott a hullámokon egy csolnak. Joachim éles szeme észre-

vette a még egyetlen szilárd pontot. Hozzá ért. A félig megmerevedett Sibillát, ki még mindég tartá hegedűjét, a csolnakba helyezte.

— Mentsd meg nagypámat kiált és eszmélete teljesen elhagyja.

Ah, neki nyoma sincs. Nincs számára segítség. De Sibillát a megmentettet karján viszi mint akkor — de nem a kastélyba, hanem övéhez az apai házba.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

Sertésvész a megyében. Bihar községtől négykilométernyire fekvő Komocsó pusz-tán már nyolcz nap óta dühöng a sertésvész. Naponkint több mint 10—20 sertés hull el. Ennélfogva zárlatot rendeltek el a környékbeli községekre, így Bihar községre is, bár e környékbeli községekben a sertésvész ez idő szerint még nem ütött ki.

A szövetkezetekről. A Szent-István-Társulat legujabb népiratkái között egy igen talpraesett, hasznos kis füzet jelent meg a szövetkezetekről. Címe: A szövetkezetekről, vagyis segits magadon, az Isten is megsegit. Irt Horváth János. Népszerűen, tiszgyökeres magyar nyelven ismerteti a szövetkezetek mibenlétét, azok hasznát és előnyeit és pedig úgy a hitel-, miat a fogyasztási szövetkezeteket. Megismer-teti néppel azután azt is, hogy miként kell a szövetkezetet megalakítani, buzdítva egyuttal a vezetőket, hogy a megalakulásnál a keresztény szövetkezeti központ tanácsát kérjék ki, ahhoz csatlakozzanak. Különösen szép és sikerült fejezete a kis műnek az, melyben kifejti, hogy miért jobb a keresztény szövetkezeti központ-hoz csatlakozni, mint az államihoz.

A füzethez maga a Népiratkák szerkesztője irt »Beköszöntő szót«, melyben a szövetkezeti ügyet a lelkész és tanító urak jóakarátába ajánlja. »Ne féljenek tőle! — ugymond — nekik arra is jó lesz, hogy nemcsak népok anyagi és erköcsi javát mozdítják elő, a mi kötelességük is, hanem ezáltal a nép szívét, szeretetét és háláját is megszerzik, a mi a mai kopotthitű világban nem megvetendő«. Melegen ajánljuk e kis füzetet a keresztény szövetkezeti ügy barátainak figyelmébe. A nép vezetői, a hol szövetkezetet akarnak alakítani, terjeszszék el előbb a nép között ezt a munkát, adják a kezébe, ez meg fogja nyerni a népet a szövetkezeti eszmének és legjobb előkészítője lesz a keresztény szövetkezet megalakításának. A 112 lapra terjedő csinos füzet ára 36 fillér. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadó-hivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. január hó 29-ik napján tartott vásárban eladott természetmények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.80—13.20. Kétszeres buza 12.60—12.—. Rozs 12.60—12.—. Arpa 12.— 11.60. Zab 11.20.—10.80. Tengeri: 10.—.—9.60. Borsó 36.—. Lencse 42.—. Bab 16.—. Köles-kása 25.—. Burgonya 5.30. 100 kiló lángliszt 25.—. zsemlyeliszt 24.50. fehérkenyér liszt 23.50, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 5.20, szalma 1.20 Szalonna 104.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —14. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.80, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84. Lámpaolaj —.82. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 66.—, új bor 54.—, mész 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 21.—. köles 13.—. repeze —.—, dió 56.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 20, szalonna 1.20, sertéshus —.96, juh-hus 64, ve-

res hagyma 20, fog-hagyma 44, bors 2.40, paprika 2.20, barnakenyér 20. Egy liter kócolaj 44, mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1901. évi január hó 29-ről. Tiszta buza körülbelül 140 hltr, kétszeres buza 40 hltr, rozs 70 hltr, árpa 30 hkl, zab 60 hltr, tengeri 120 hltr, burgonya 80 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb, félhizott 160, sovány 70, stüldő 280, malac: 190, hizott marha —, jármás ökör 137, fejős tehén 112, borju 73, bivaly —, juh és kecske 75, ló 87.

Marha ártáblázat 1901. január hó 29-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 620—660, egy pár másodrendű jármás ökör 450—560, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—440, 1 drb fejős tehén 100—240, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—230, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—170, 2 drb. veres borju 26—46, 1 drb. fél éves borju 34—46, 1 drb egy éves borju 46—68, két éves borju 64—160, 1 drb hizott sertés 76—128, 3 pár fél éves 30—36, 1 pár egy éves sertés, 38—58, 1 pár két éves sertés 66—130, 1 drb igás ló 100—200, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—34, 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár lóbor 10—18.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, január 30.

Oszták hitel	663 50
Magyar hitel	670.—
Allamvasut	665 75
Rimamurányi	462 25
Magyar jelzálog	434 50
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, január 30

Buza októberre	7 67
Buza áprilisra	7 53
Tengeri	5 09

Rosz apr.	7 34
Zab apr.	6 15
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. január 30-án.

Magyar aranyjárdék 4%	117 25
Magyar koronajárdék	92 90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	120 —
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120 —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92 —
Italmérési jog megváltási kötvény	98 85
Horváth-szalvónföldtehermentesítési kötvény	93 50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	165 50
Tiszaszabályozás szejedi sorsjegyek kölcsön	140 —
Oszták járdék papirban	98 15

Oszták járdék ezüstben	98 —
Oszták járdék aranyban	117 25
Oszták korona járdék	98 25
Oszták államsorsjegyek	136 75
Oszták magyar bank részvény	17 02
Magyar hitelbankrészvény	669 75
Oszták hitelintézet részvény	665 —
Párisi vista	95 75
30 frankos arany (Napoleon d'or)	19 16
Németbirodalmi márka	117 55
London vista	240 70
20 márkás arany	23 52

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Saját termésü

ménesi és gyoroki új és ó boraimat nagyváradi pinczémbe át szállítván, a mai naptól fogva

Ujsor 878. szám alatti lakásomon

literes palaczkokra fejtve,

palaczkonként is kaphatók.

Az üvegenkénti ár 50 krajczár és 1 frt 10 krajczár között váltakozik a borok minősége s fajtája szerint, mely árba a fogyasztási adó, valamint a palaczk ára is be van tudva.

Az ép állapotban visszahozott tiszta palaczkért, azok minősége szerint, 8—13 krajczárt vissza adok.

MOLNÁR LAJOS,

Ujsor 878. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.